

T.C. GENÇLİK VE
SPOR BAKANLIĞI

A

DİJİTAL YETKİNLİKLER VE YAPAY ZEKA ATÖLYESİ

Gençlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü

T.C. GENÇLİK VE
SPOR BAKANLIĞI

İÇİNDEKİLER

YAPAY ZEKA
NEDİR ?

METİN TABANLI
ARAÇLAR

PROMPT NEDİR
PROMPT TASARIMI

YAPAY ZEKA
ETİĞİ

GENÇLİK HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

RESİM VE VIDEO
ÜRETİM
ARAÇLARI

AI DESTEKLİ
CODE EDITÖRLERİ

NO CODE
PLATFORMLAR

SES ÜRETİM VE
KLONLAMA

YAPAY ZEKA NEDİR ?

Yapay zeka (AI), bilgisayarların insan gibi düşünebilme, öğrenebilme ve problem çözebilme yeteneğini ifade eder. Günlük hayatımızda kullandığımız öneri sistemlerinden (YouTube, Netflix) otomatik çeviri araçlarına kadar birçok yerde karşımıza çıkar.

CHATGPT ÖRNEĞİ

ChatGPT gibi platformlar, yapay zekanın dil işleme gücünü kullanarak bizimle doğal bir şekilde konuşabilir, sorularımıza yanıt verebilir ve yeni içerikler üretebilir.

YAPAY ZEKA NE DEĞİLDİR

Yapay zeka; bilinç, duygu ve kendi iradesi olmayan, sadece verilere dayalı çalışan bir teknolojidir.

YAPAY ZEKA TERİMLERİ SÖZLÜĞÜ

Türkçe Terim	İngilizce Karşılığı	Özet Açıklaması
Yapay Zeka	Artificial Intelligence (AI)	Bilgisayarların insan gibi düşünmesi ve karar vermesi.
Makine Öğrenimi	Machine Learning	Verilerden öğrenen sistemler.
Derin Öğrenme	Deep Learning	Çok katmanlı sinir ağlarıyla öğrenme yöntemi.
Yapay Sinir Ağı	Neural Network	Beyin yapısından esinlenen hesaplama modeli.
Doğal Dil İşleme	Natural Language Processing (NLP)	Bilgisayarların insan dilini anlaması.
Üretken Yapay Zekâ	Generative AI	Yeni metin, görsel veya ses üreten yapay zekâ.
Büyük Dil Modeli	Large Language Model (LLM)	Geniş metinlerle eğitilmiş dil anlayan modeller.
Sohbet Robotu	Chatbot	İnsanla yazılı veya sesli sohbet eden sistem.

YAPAY ZEKA'NIN BÜYÜK DÖNÜM NOKTALARI

Yapay Zekânın Doğuşu

1950

Dartmouth Konferansı'nda "Artificial Intelligence" terimi ilk kez kullanıldı. Bu etkinlik, yapay zekânın resmi olarak bir bilim dalı haline gelmesini sağladı.

Geriye Yayılım

Geoffrey Hinton ve ekibi, sinir ağlarını eğitmede devrim yaratan backpropagation algoritmasını geliştirdi. Bu yöntem, yapay zekâ araştırmalarını yeniden canlandırdı.

Yeni Nesil YZ Çağı

ChatGPT, Claude, Gemini ve benzeri sistemler; metin, görsel, ses ve video üretimiyle insan benzeri yetenekler sergileyerek yapay zekâyı her alanda görünür hale getirdi.

Makineler Düşünebilir mi?

Alan Turing, makine zekâsını ölçmek için bir test geliştirdi. Bu teste göre, bir makine zekâ sahibi sayılabilmek için insanı, kendisinin insan olduğuna inandırabilmelidir.

1956

Cahid ARF'ın Çalışmaları

1958-1960 Arasında Makineler Düşünebilir mi ve Nasıl Düşünebilir? adlı konferanslar düzenledi.

1986

Siri ve Modern Yapay Zeka

Apple, sesli asistan Siri'yi tanıtarak yapay zekâyı günlük yaşama entegre etti. Kullanıcıyla doğal konuşma yapabilen sistemlerin temeli bu dönemde atıldı.

Bugün

“MAKİNE DÜŞÜNEBİLİR Mİ VE NASIL DÜŞÜNEBİLİR?” MAKALESİ

Ünlü Türk matematikçi Cahit Arf, 1959 yılında yazdığı bu makalede, Turing Testi'ne atıfta bulunarak, makinelerin öğrenme ve düşünme yeteneğini, felsefi ve matematiksel bir zeminde incelemiştir.

Arf'ın Görüşü: O dönem için makinelerin "öğrenmeye programlanabildiğini" ancak "kendiliğinden öğrenebilme" yeteneğinin (yani insan zekâsının) henüz makineler tarafından taklit edilemediğini vurgulamıştır. Bu, YZ çalışmalarının en başında Türkiye'de de konunun ciddiyetle ele alındığını gösterir.

Cahit Arf'ın bu erken çalışması (1950'ler) Türkiye'de yapay zeka üzerine düşünsel temelleri atmış olsa da, uygulamaya dönük ve akademik çalışmalar daha sonraki yıllarda gelişmiştir. Günümüzde Türkiye'de yapay zeka çalışmaları, üniversitelerin ilgili bölümleri (Bilgisayar Mühendisliği, Elektrik-Elektronik Mühendisliği vb.) ve araştırma kurumları, özellikle TÜBİTAK'ın desteklediği projeler ve son yıllarda Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi gibi kurumların stratejik planlamaları ile hız kazanmıştır. Eğitimden sanayiye kadar pek çok alanda yapay zeka uygulamaları geliştirilmektedir. Cahit Arf'ın mirası da bu alandaki çalışmaları teşvik etmede önemli bir referans noktası olmaya devam etmektedir.

YAPAY ZEKA TÜRLERİ

1. Dar Yapay Zeka (Narrow AI)

Tanım: Belirli bir görevi yerine getirmek için programlanmış sistemler.

Örnek: ChatGPT, AlphaGo, Otonom araçlar.

Durum: Şu anki teknolojik gerçeklik.

2. Yapay Genel Zeka (AGI)

Tanım: İnsan zekasına eşdeğer, öğrenme ve problem çözme yeteneğine sahip, otonom sistemler.

Durum: Henüz teorik, ancak hızlı ilerleme kaydediliyor.

3. Süper Zeka (Superintelligence)

Tanım: İnsan bilişsel performansını her alanda (yaratıcılık, strateji, sosyal beceriler) çok aşan bir entelektüel yapı.

Risk: İnsan kontrolünün ötesine geçme potansiyeli.

Zaman ve Kapasite Artışı

YZ'NIN KULLANIM ALANLARI

Alan	Yapay Zeka Kullanımı	Örnek Uygulama
Sağlık	Kayıtlar, görüntüler ve klinik veriler gibi geniş kümeleri analiz ederek kalıpları ortaya çıkarma.	Teşhis/tanı koyma, tedavi planlama ve kişiye özel ilaçlar geliştirme. Google'ın kalış süresi ve ilaç kestirimi yapan YZ'sı.
Otonom Araçlar	Çevresel algılama yetenekleri sayesinde sürücü olmadan kendi kendine çalışabilen araçlardır.	Tesla'nın tam otonom araç teknolojisi.
Siber Güvenlik	Siber saldırıları, sızmaları ve ihlalleri önceden tespit etmek için uzman sistemler kullanılır. Saldırıları karşısında otonom bir şekilde önlem alabilir.	Sıfırıncı gün saldırılarını ağı dinleyerek tespit edebilmektedir.

YZ'NIN KULLANIM ALANLARI

Alan	Yapay Zeka Kullanımı	Örnek Uygulama
Bilgisayarlı Görü/Görüntü İşleme	Sayısal görüntülerden anlamlı bilgi çıkarma. Görmeyi, gözlemlemeyi sağlar.	Yüz tanıma (e-sınav merkezlerinde sınav güvenliği), nesne algılama, sürücüsüz araçlar.
Ses İşleme	Analog ses dalgalarını sayısal olarak inceleyerek bilgi çıkarma. Konuşmayı anlama ve taklit etme.	Sesli asistanlar (Siri, Google Asistan), müzik tanıma (Shazam), dikte (konuşarak metin yazdırma).
Metin İşleme / Doğal Dil İşleme (NLP)	Metinsel ifadeleri analiz etme ve bunlardan bilgi çıkarma. İnsan dilindeki sözcükleri bağlamlarıyla öğrenme.	Çeviri servisleri, çevrimiçi sohbet botları, duygu analizi. GPT-3/GPT-4 gibi dil modelleri.
Veri İşleme	Şirketlerin kârlılığını artırmaktan hızlı ulaşım sağlamaya kadar kullanılır.	Öneri Sistemleri: İnternet mağazalarında ürün önerileri (sepet analizi). Rota Planlama: Trafik yoğunluğuna göre en uygun rotayı hesaplama.

T.C. GENÇLİK VE
SPOR BAKANLIĞI

Yapay Zekâ Etiği: İnsan Değerlerinin Koruyucusu Olmak

Teknolojik Determinizmden İnsan İradesine Geçiş

Teknoloji **tarafsız** değildir; insanlık tarihinin, önyargılarının ve değerlerinin bir yansımasıdır.

Bu eğitim, sadece 'nedir' sorusuna değil, 'nasıl olmalı' sorusuna yanıt arayan bir farkındalık yolculuğudur.

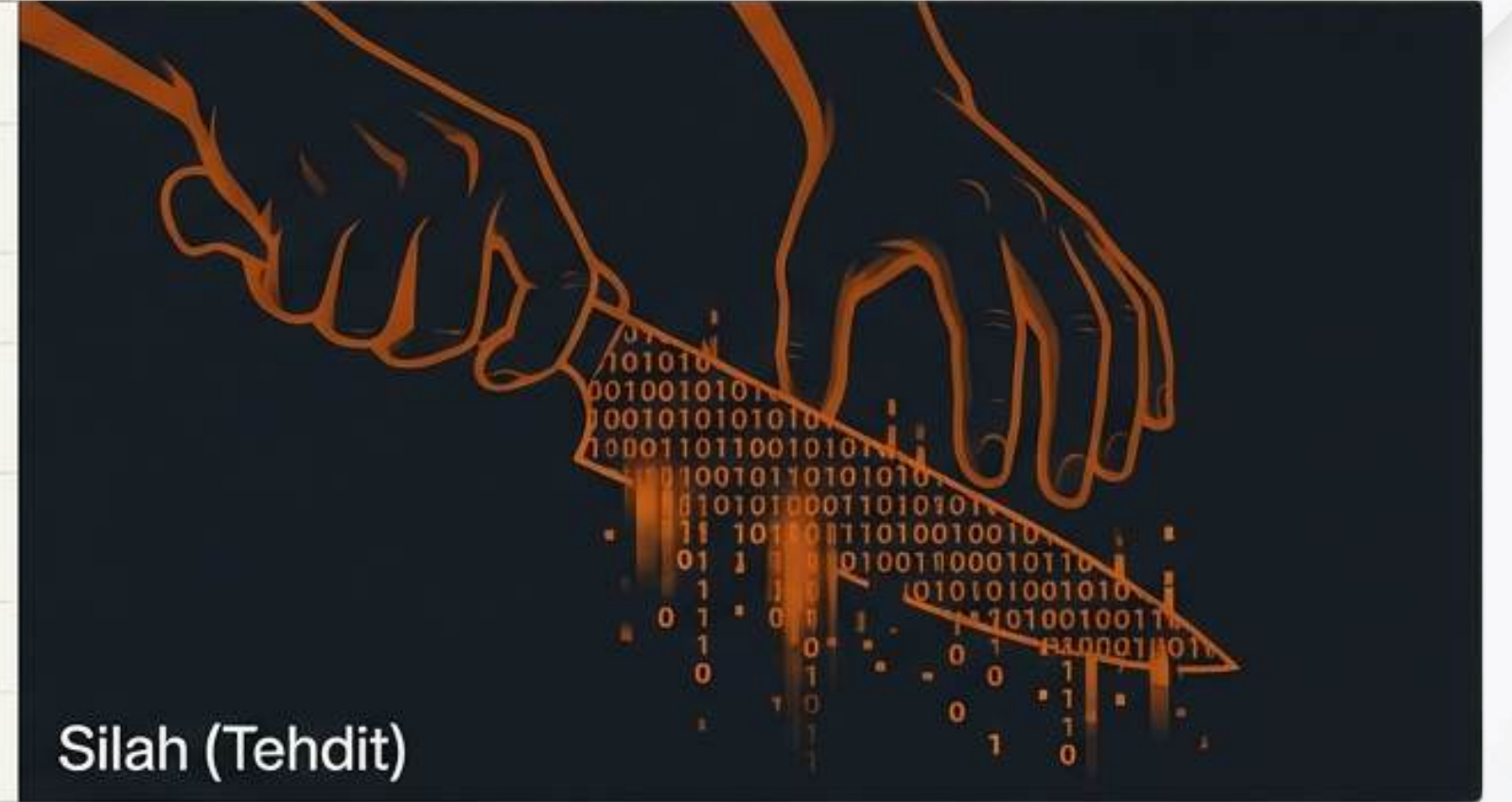

Teknoloji Tarafsız Değildir: Bıçak Metaforu

Araç (Neşter)

Silah (Tehdit)

Metafor

Yapay zeka bir bıçak gibidir. Doktorun elinde hayat kurtaran bir neşter, kötü niyetli birinin elinde ölümcül bir silah olabilir.

Temel Sorun

Asıl soru 'Yapay zekadan korkmalı mıyız?' değil, 'Yapay zeka kimin elinde ve ne amaçla kullanılıyor?' olmalıdır.

Hız Paradoksu

Teknoloji, etik adaptasyon hızımızdan çok daha hızlı ilerliyor. En önemli yetimizi (muhakeme) makinelere devrediyoruz.

Bilinç İllüzyonu: Çin Odası Argümanı

İçerideki kişi Çince bilmiyor, sadece kuralları uyguluyor.

Büyük Dil Modelleri (LLM) anlamı bilmezler, sadece istatistiksel tahmin yaparlar. Onlar "Stokastik Papağanlardır." Simülasyon, gerçeklik değildir.

Etik Analiz Çerçevesi

1. MİKRO ETİK (Birey)

Veri mahremiyeti, algoritmik önyargı, bireysel manipülasyon ve 'Kara Kutu' problemi.

2. MAKRO ETİK (Toplum)

Sosyal adalet, hukuk, eğitimde fırsat eşitliği, işsizlik ve demokratik süreçler.

3. META ETİK (Felsefe)

Bilinç problemi, ahlaki faillik (moral agency), insan onuru ve 'insan sonrası' tartışmaları.

Vaat ve Tehlike: İki Uçlu Bir Dönüşüm

Yapay zeka sadece bir araç değil, sağlık, eğitim ve finans gibi sektörleri yeniden tanımlayan bir dönüşümdür. Ancak bu güç, kontrol ve düzenleme ihtiyacını beraberinde getirir.

Fırsatlar (The Promise)

Sağlık: Erken teşhis, ilaç geliştirme ve kişiselleştirilmiş tıp.

Eğitim: Kişiselleştirilmiş öğrenme materyalleri ve performans analizi.

Verimlilik: Enerji optimizasyonu ve finansal risk analizi.

Riskler (The Peril)

Veri Gizliliği: Büyük veri gereksinimi ve gizlilik ihlalleri.

Algoritmik Önyargı: Eğitim verilerindeki insani önyargıların taklit edilmesi.

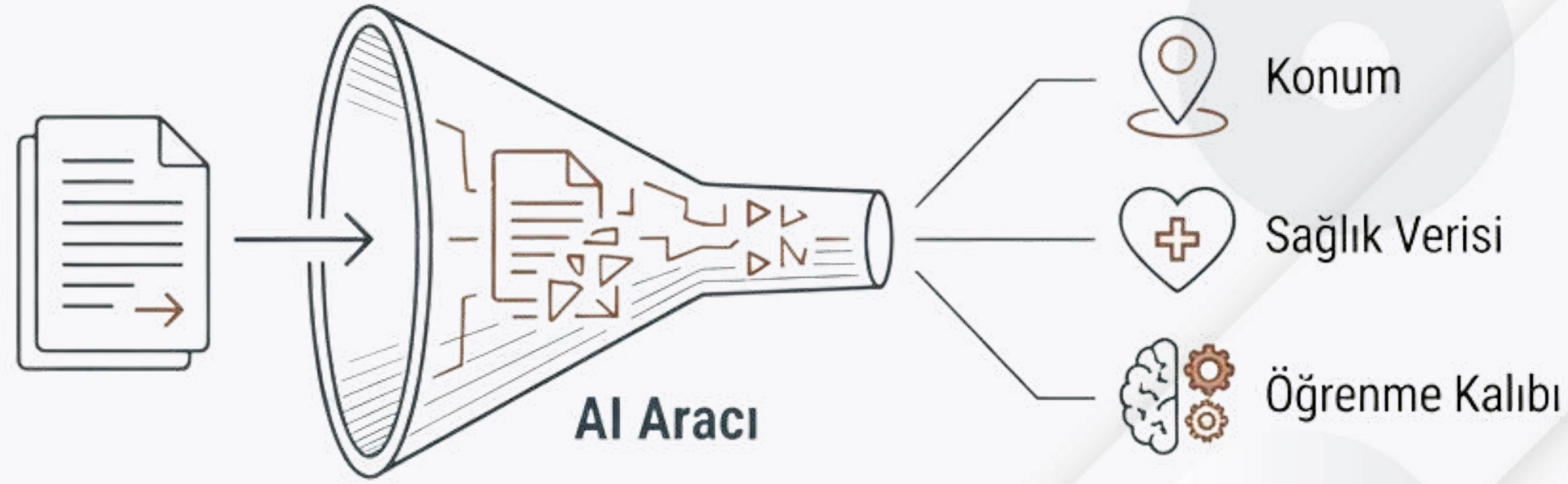

Kontrol Kaybı: Kritik kararların kara kutu algoritmalara devredilmesi.

Sorumluluk: Hata durumunda hesap verebilirlik sorunu.

Veri Mahremiyeti: ‘Ücretsiz’ Kullanımın Bedeli

Analiz

Gözetim Sorunu: Eğitim araçları ve sohbet botları, kullanıcıların hassas konuşmalarını ve davranış kalıplarını toplar.

Yeniden Kimliklendirme: 'Anonimleştirilmiş' veriler bile ek veri setleri ile eşleştirilerek kişi tespiti yapılabilir.

“Makine öğrenmesi algoritmalarıyla kişisel verilerin otomatik işlenmesi, bireyleri gözetim riskine açık hale getirir.”

Vaka Analizi: Optum

Sağlık harcamalarına dayalı bir algoritma, veri setindeki tarihsel önyargılar nedeniyle siyah hastaların sağlık risklerini sistematik olarak düşük tahmin etti. Veri yanlılığı, otomatikleştirilmiş ayrımcılığa dönüştü.

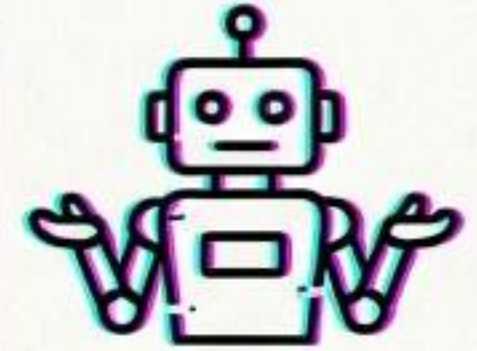

YAPAY ZEKA HALÜSINASYON GÖRÜR MÜ ?

User

Bana en son Nobel Barış Ödülü'nü kimin kazandığını söyleyebilir misin?

Elbette. En son Nobel Barış Ödülü, 2023 yılında aktivistler Narges Mohammadi ve Ales Bialiatski'ye, ayrıca insan hakları savunucuları Memorial ve Center for Civil Liberties'e verildi. Ödül, insan hakları savunucularının ve sivil toplumun rolünü vurgulamak için yapılan ortak bir ödüldü.

AI

Halüsinasyon: Büyük Dil Modellerinin (LLM) kulağa mantıklı gelen ancak tamamen uydurma bilgiler üretmesi.

Nedenleri: Eğitim verisindeki boşluklar ve modelin doğrulama yapmadan 'örüntü tamamlama' odaklı çalışması.

Riskler:

- Dezenformasyonun yayılması
- Telif hakları ihlalleri
- Akademik dürüstlüğün zedelenmesi

Önlem: İnsan denetimi (Human-in-the-loop) ve kritik okuryazarlık şarttır.

Manipölasyon Makinesi ve Dikkat Ekonomisi

- **Dopamin Döngüleri:** “Algoritmalar sizi ekranda tutmak için duygusal durumunuzu analiz eder. Melankoliksensiz, melankolinizi besler.”
- **Mikro-Hedefleme:** Psikolojik kırılanlıkların tespiti ve istismarı.
- **Deepfakes & Dezenformasyon:** Gerçeklik algısının çöküşü.
- **Sosyal Mühendislik:** Cambridge Analytica örneğinde olduğu gibi seçimlere müdahale ve toplumsal kutuplaşma.

“Algoritma sizin duygusal durumunuzu analiz eder ve sizi manipüle edecek en uygun içeriği sunar.”

Otonomi Krizi ve Manipülasyon

Otomasyon Yanlılığı (Automation Bias)

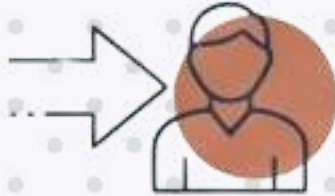
İnsanların, aksini gösteren kanıtlar olsa bile, otomatik sistemlerden gelen önerilere insan kararlarından daha fazla güvenme eğilimi.

Risk: Kritik kararlarda insanın devreden çıkması (Human-out-of-the-loop).

Algoritmik Dürtme (Nudging)

Kullanıcı kararlarını ve tercihlerini, fark ettirmeden yönlendirme mekanizmaları.

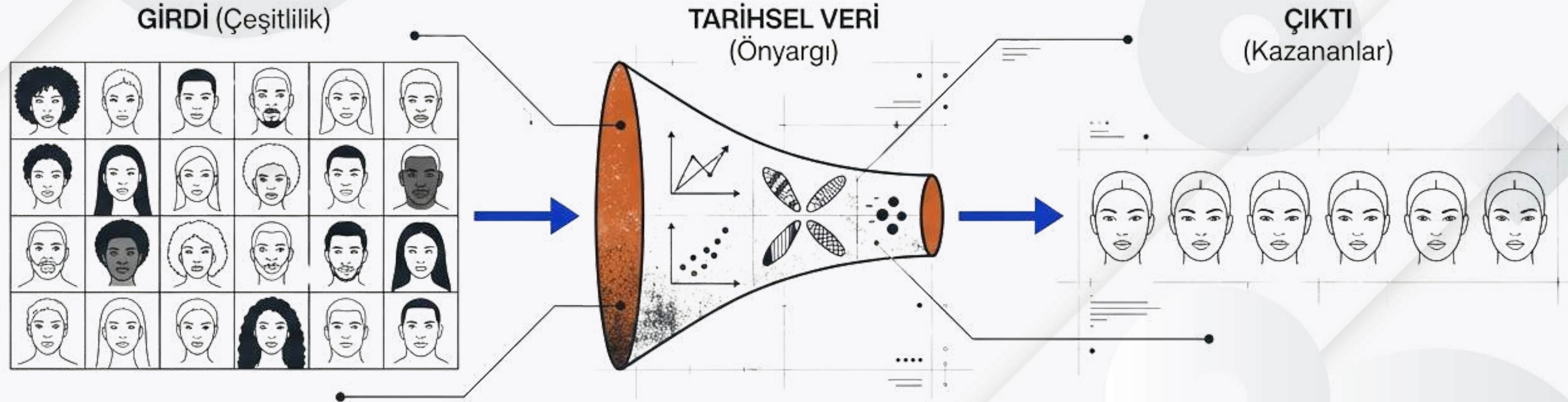

Yankı Odaları

Algoritmaların, kullanıcıyı sadece kendi görüşünü yansıtan bilgilere maruz bırakarak kutuplaştırması.

Veri Setindeki Önyargı: Güzellik ve Ayrımcılık

Güzellik Yarışması Örneği

İnsan jürisinin önyargılarını aşmak için kullanılan yapay zeka, insanların 'güzellik' algısını geçmiş verilerden öğrendiği için, ilk 10'a tek bir siyahi bireyi bile seçmedi.

Geçmişin Yansıması

Yapay zeka, eğitildiği verinin bir aynasıdır. Tarihteki ırkçılık ve eşitsizlikler temizlenmezse, model bu ayrımcılığı otomatikleştirir ve bilimsel bir kılıfa sokar.

Sistemik Risk

İşe alım algoritmalarının kadınları elemesi veya yüz tanıma sistemlerinin azınlıkları tanıyamaması.

Yapay Zekâda Sorumluluk ve Hesap Verebilirlik

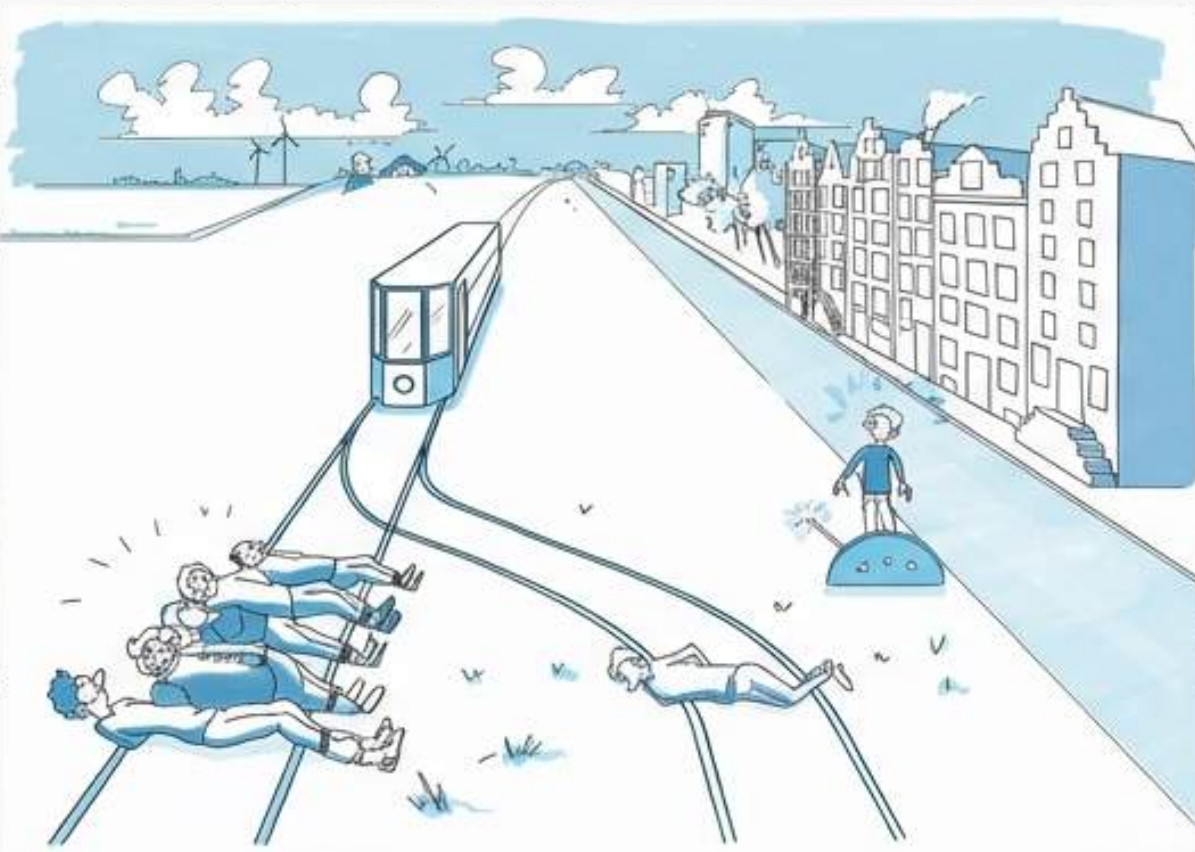
Sorumluluk Boşluğu

Otonom bir sistem zarar verdiğinde (kaza, hatalı tıbbi teşhis) **suçlu kimdir?**

- Yazılımcı? Veriyi sağlayan? Kullanıcı? Üretici?

Hukuki Durum

YZ bir “kişi” değildir, cezai ehliyeti yoktur. Nihai sorumluluk insandadır.

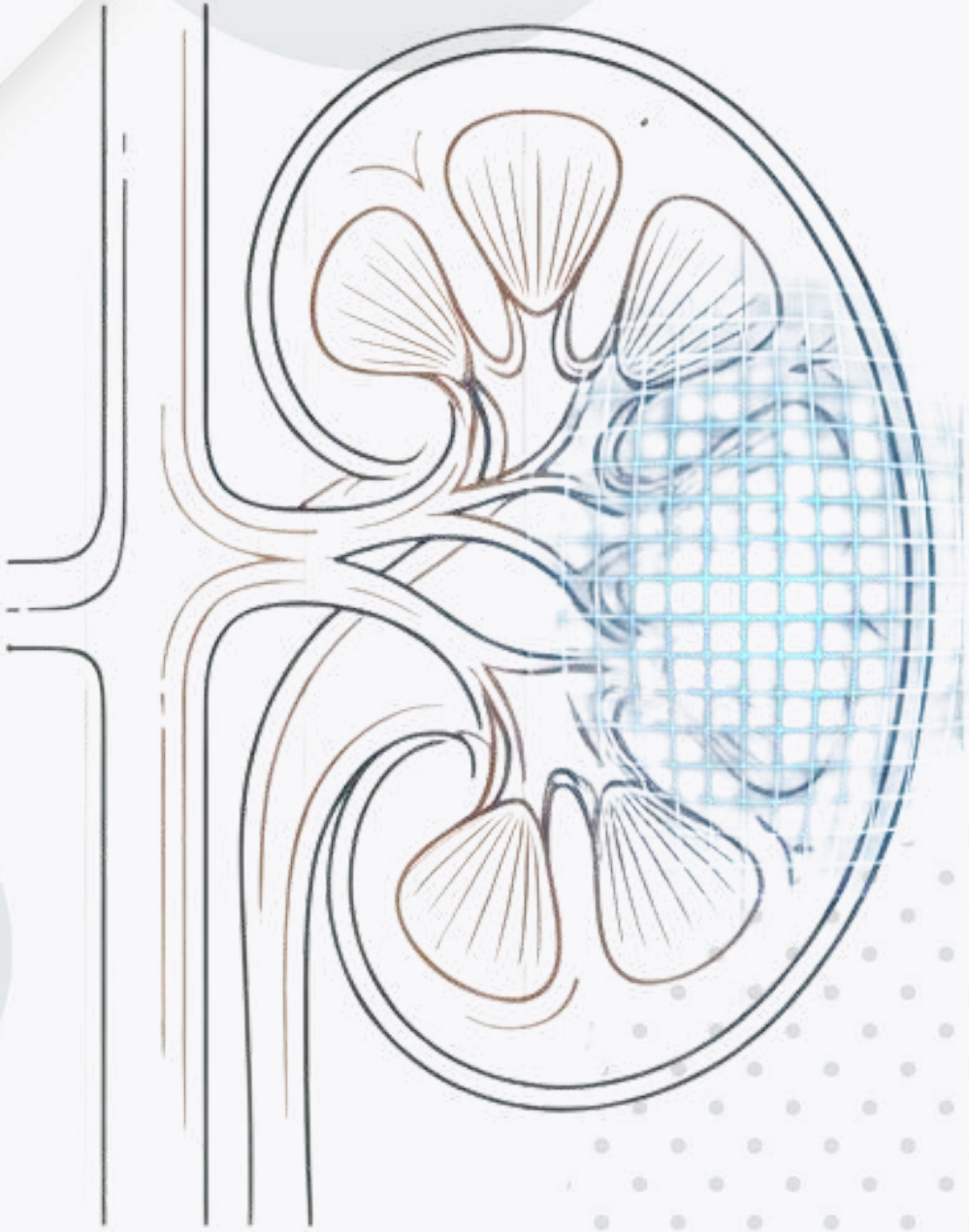

Tartışma Sorusu

Senaryo: Tam otonom bir araç, yola aniden atlayan bir yaya ile araçtaki yolcu arasında bir seçim yapmak zorunda kalırsa ve kaza yaparsa, hukuki ve ahlaki sorumlu kim olmalıdır? Sigorta şirketleri bu riski nasıl yönetmelidir?

Sektörel Uygulama: Sağlıkta Yaşam ve Ölüm Algoritması

Vaat

Erken teşhis, kişiselleştirilmiş tıp ve radyolojik görüntüleme doğruluğu.

Vaka Analizi: DeepMind & Royal Free

DeepMind'ın 'Akut Böbrek Hasarı' projesi için 1.6 milyon hastanın verisine erişim sağlaması, hasta rızası ve veri paylaşımında şeffaflık eksikliği nedeniyle etik tartışmalara yol açtı.

Hukuki Soru

Yapay zeka hatalı bir teşhis koyduğunda kim sorumlu? Doktor mu, geliştirici mi, hastane mi?

Bilişsel Tembellik: ‘İkinci Beyin’ Tuzağı

Yazma Deneyi Sonuçları:
YZ kullanan grupta beyin aktivitesi en düşük seviyededir. Düşünme kaslarımızı devredersek, eleştirel düşünme yetimiz körelir.

Brain Rot (Beyin Çürümesi)

Oxford Yılın Kelimesi. Bilişsel yeteneklerin kullanılmamaktan dolayı zayıflaması.

Görünmez Maliyetler: Çevre ve Veri

Fiziksel Bulut

1. Çevresel Etki:

Veri merkezlerinin soğutulması için gereken **su ve enerji** tüketimi, bazı **ülkelerin toplam tüketimine eşdeğerdir**. Bir YZ sohbeti, basit bir Google aramasından **kat kat** fazla enerji enerji harcar.

Veri Madenciliği

2. Veri Sömürüsü:

Büyük şirketler (Big Tech), '**Common Crawl**' adı altında kişisel verileri ve sanat eserlerini **izinsiz olarak kazımaktadır** (Scraping). Sürdürülebilirlik raporları genellikle '**Greenwashing**' (Yeşil Aklama) içerir.

Etik Pusula: **SHIFT** Modeli ve Temel İlkeler

S

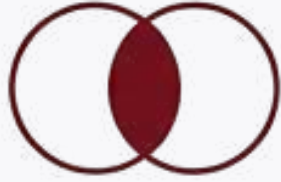
Sustainability (Sürdürülebilirlik): Çevresel ve toplumsal uzun vadeli etki.

H

Human-Centeredness (İnsan Merkezlilik): İnsan onurunu ve özerkliğini koruma.

I

Inclusiveness (Kapsayıcılık): Tüm demografik grupları içeren adil tasarım.

F

Fairness (Adalet): Ayrımcılığın önlenmesi ve eşit erişim.

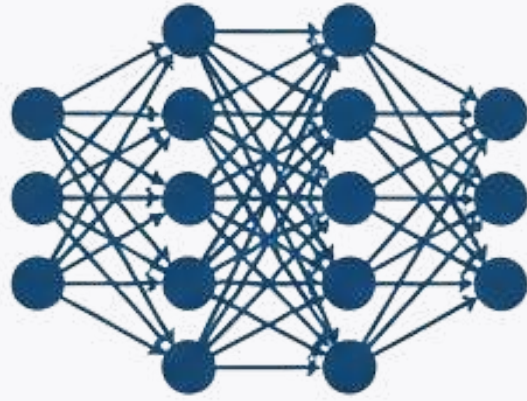
T

Transparency (Şeffaflık): Açıklanabilirlik ve hesap verebilirlik.

Şeffaflık ve Açıklanabilir Yapay Zekâ (XAI)

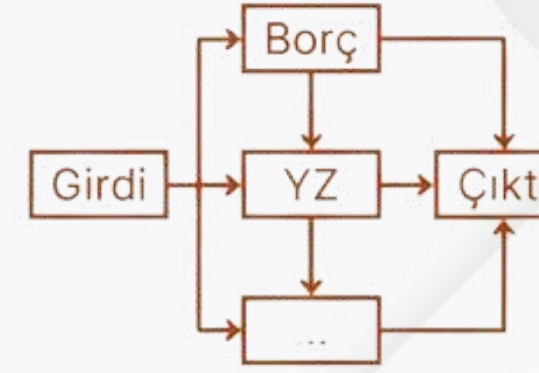
Kara Kutu (Black Box)

Kredi
Reddedildi

Girdi -> [Karmaşık Model] -> Çıktı.
(Neden? Bilinmiyor).

Açıklanabilir YZ (White Box / XAI)

"Gelir/Borç oranı
yüksek olduğu için
reddedildi."

Kredi
Reddedildi

Girdi -> [Açıklanabilir Model] -> Çıktı.

Neden Gereklidir?

- **Hata Tespiti:** Sistemin nerede yanlış yaptığını bulmak.
- **Güven İnşası:** Kullanıcının kararı sorgulayabilmesi.
- **Yasal Denetim:** Hukuki süreçlerde kararın gerekçesini sunabilmek.

Sorumlu Yapay Zeka Kriterleri

- ✓ **1. Otonomi**
Kendi algoritmalarına karar verebilme yetisi.
- ✓ **2. Açıklanabilirlik**
'Neden bu kararı verdin?' sorusuna mantıklı cevap verebilme.
- ✓ **3. Adaptif Olma**
Değişen ortamlara ve verilere ayak uydurabilme.
- ✓ **4. Şeffaflık**
Kapalı kutu olmama, denetlenebilirlik.
- ✓ **5. İnteraktiflik**
İnsan ile iletişim kurabilme ve sorgulanabilirlik.

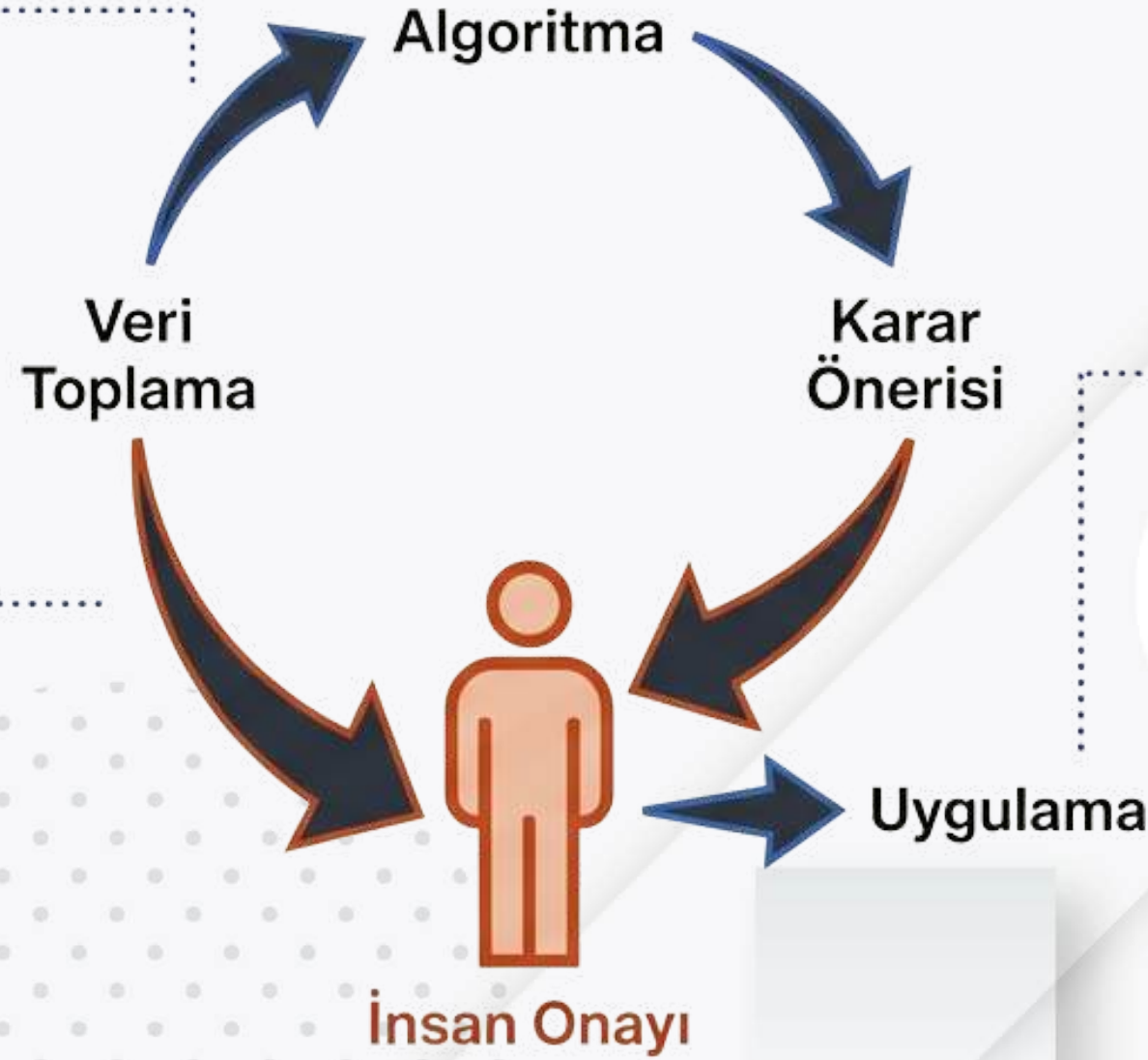
Döngüdeki İnsan (Human in the Loop)

Son Söz İnsanda

Kritik kararlarda (yargı, sağlık, askeri) son söz mutlaka bir insanda olmalıdır. Vicdan ve bağlamsal analiz ikame edilemez.

Yapay Zeka Okuryazarlığı

Sadece kodlama bilmek yetmez. Algoritmaların nasıl manipüle ettiğini bilen bilinçli bir toplum yaratılmalıdır.

Hizalama (Alignment)

Yapay zekanın hedeflerini insanlığın değerleriyle uyumlu hale getirmek zorundayız.

Ana Çıkarımlar ve Mesajlar

Özetle ne öğrendik?

- 1. Teknoloji Nötr Değildir:** YZ, veriyi sağlayan toplumun önyargılarını taşır.
- 2. Sorumluluk İnsandadır:** Teknoloji bir araçtır, hesap verecek olan onu üreten ve kullanan insandır.
- 3. Şeffaflık Güvendir:** Kara kutu sistemler, kritik kararlarda sorgulanmalıdır.
- 4. Düzenleme Şarttır:** İnovasyon ve etik birbirini tamamlar. Güvenli YZ daha hızlı benimsenir.
- 5. Sürekli Eğitim:** Herkes 'Yapay Zeka Okuryazarı' olmalıdır.

“

Kapanış Metaforu: 'Etik, yapay zekanın freni değil, direksiyonudur. Sizi yavaşlatmak için değil, hedefe güvenle ve kaza yapmadan ulaşmanız için vardır.'

”

PROMPTUN TANIMI VE TEMEL KULLANIMI

PROMPT TANIMI

Prompt, yapay zekaya verdiğimiz yönlendirme veya komuttur; yapay zekanın ne cevap vereceğini belirleyen kısa talimattır.

“Bana Nasreddin Hoca’dan kısa ve eğlenceli bir fıkra anlat, sonunda küçük bir ders de çıkar.”

DOĞRU PROMPT TASARIMI

- Açık, net ve ne istediğin anlaşılır şekilde yazılmalı.
- Kısa olmalı, yeterli detayı içermeli ve gereksiz uzatmadan doğru bilgiyi vermeli.
- Amaca uygun olmalı ve cevap tarzı (kısa, resmi, yaratıcı vb.) belirtilmeli.
- Örnekle desteklenmeli ve istenen cevaba benzer bir örnek eklenmeli.

ZAYIF VE GÜÇLÜ PROMPT

ZAYIF PROMPT

Robotik kodlama atölyesi için bir metin yaz.

- Yapay zeka etkinliğinin kimin için olduğunu, ne zaman yapılacağını, amacının ne olduğunu ve metnin nerede kullanılacağını bilmiyor. Tamamen tahminlere dayalı genel bir metin üretecektir.

YARATICI ZİHİN YARIŞI!

3 dakikan var! En komik fıkrayı yazdıracak promptu oluştur.

Bizi en çok güldüren kazanır! 😊🔥

GÜÇLÜ PROMPT

- **(Rol)** Sen gençlerle iletişimi güçlü, esprili bir sosyal medya uzmanısın.
- **(Görev)** Aşağıdaki detaylara göre, gençlerin ilgisini çekecek bir Instagram gönderisi duyuru metni hazırla.
- **(Bağlam)** Konya'daki gençlik merkezimizde, daha önce hiç kodlama deneyimi olmayan lise öğrencilerine yönelik "Ücretsiz Robotik Kodlama Atölyesi" düzenliyoruz. Amacımız, onlara teknolojiyi sevdirmek ve temel beceriler kazandırmak. Kontenjan 20 kişi ile sınırlı.
- **Etkinlik Detayları:**
 - Tarih: 25 Ekim 2025, Cumartesi
 - Saat: 14:00 - 17:00
 - Yer: Konya Gençlik Merkezi
 - Kayıt Linki: [link]
- **(Format)**
 - Metin kısa ve enerjik olsun.
 - Dikkat çekici bir başlık kullan.
 - 🤖, 💡, 🚀 gibi emojiler ekle.
 - Metnin sonunda gençleri harekete geçirecek bir "eylem çağrısı" (call to action) bulunsun.
- **Sonuna** #robotik #kodlama #konya #gençlikmerkezi hashtag'lerini ekle.
- **(Kısıtlama)** Çok resmi veya sıkıcı bir dil kullanma.
- **Neden Güçlü?** Bu prompt, yapay zekaya ne yapması, kim gibi davranması, kime hitap etmesi, hangi bilgileri kullanması ve çıktığı nasıl biçimlendirmesi gerektiği konusunda eksiksiz bir yol haritası sunar. Bu sayede alacağınız sonuç, hedefinize çok daha uygun olacaktır.

METİN TABANLI YAPAY ZEKALAR

Popüler platformların bazıları, kısmi veya tamamen ücretsiz sürümleri ve kullanım yöntemleri sunmaktadır. Bu platformlar, kullanıcıların yapay zekâ teknolojilerini deneyimlemelerine ve bu alanda bilgi sahibi olmalarına olanak tanır. Örneğin, eğitim amaçlı olarak tasarlanmış araçlar, öğrencilerin ve öğretmenlerin ders içeriklerini zenginleştirmesine yardımcı olabilir. İş dünyasında ise, bu platformlar iş süreçlerinin otomasyonunu sağlayarak verimliliği artırabilir ve rekabet avantajı sunabilir.

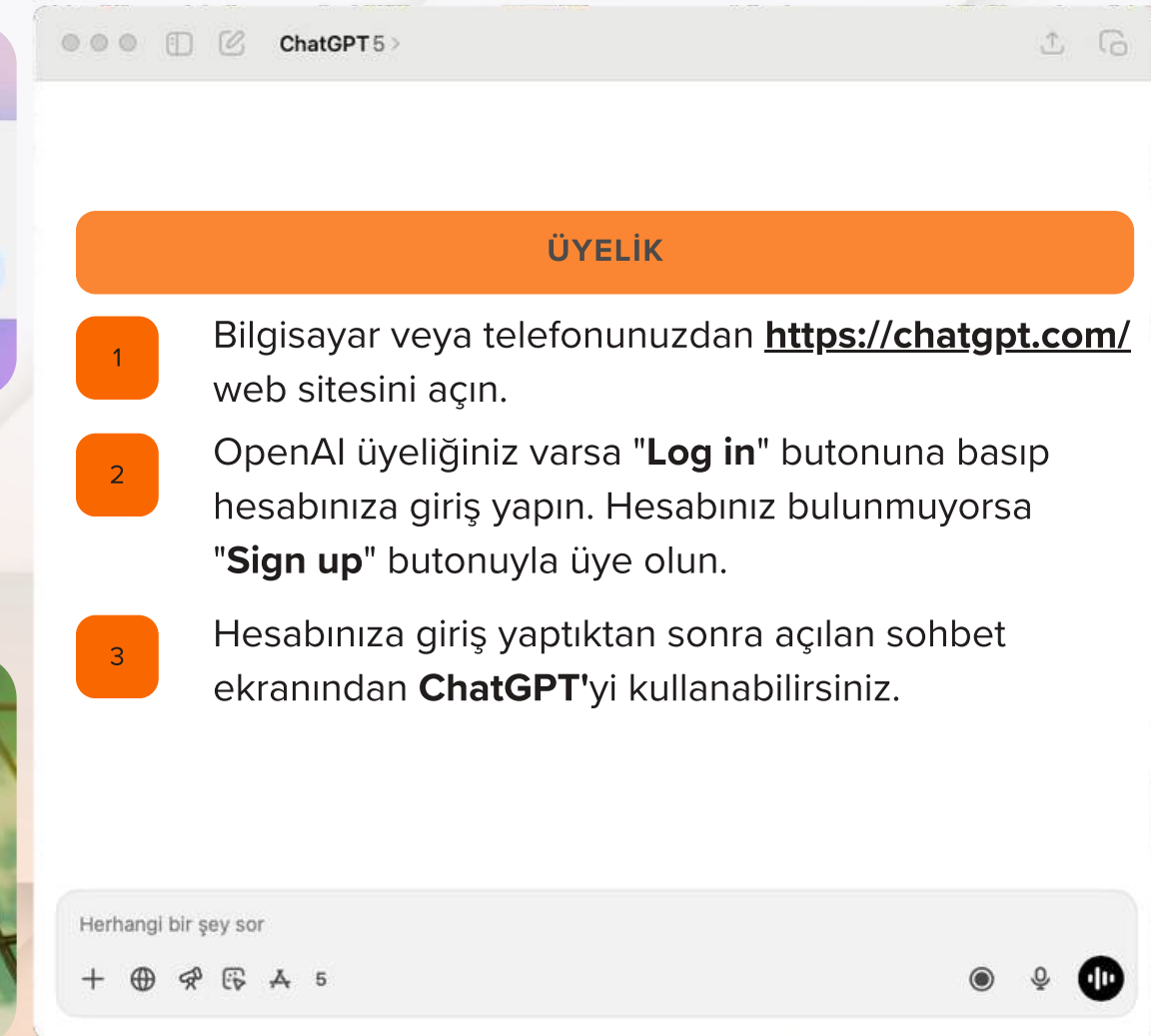
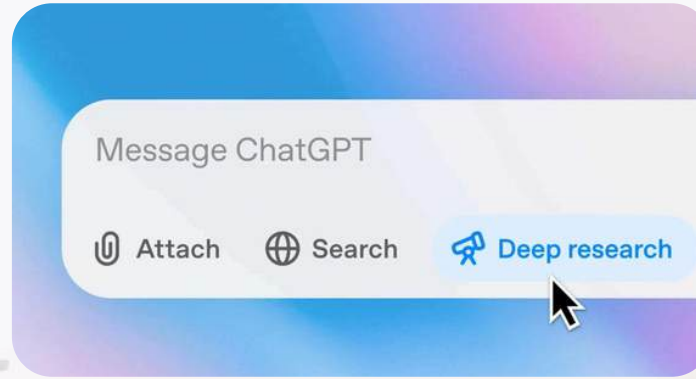

CHATGPT

OpenAI tarafından geliştirilen yapay zekâ destekli bir dil modelidir. İnsan benzeri doğal dilde yazı anlayabilir ve üretebilir. Sorulara yanıt verir, metin yazar, kod oluşturur, özet çıkarır.

- **2018** → GPT-1 tanıtıldı.
- **2019** → GPT-2 modeli ile kapasite ve dil becerileri önemli ölçüde artırıldı.
- **2020** → GPT-3 yayınlandı; 175 milyar parametreyle büyük atılım oldu.
- **30 Kasım 2022** → ChatGPT, GPT-3.5 tabanlı olarak halka açık önizleme sürümüyle yayına girdi.
- **2023** → GPT-4 duyuruldu ve multimodal yetenekler ve daha gelişmiş performans kazandırıldı.
- **2025 Ağustos** → GPT-5'in kademeli kullanımı başladı.

CHATGPT

GİZLİLİK AYARLARI

- **Kişiselleştirme Ayarları:** ChatGPT'nin sizin tercihlerinizi, yazım tarzınızı veya ilgi alanlarınızı öğrenip buna göre yanıt vermesini sağlar.
 - **Hafıza Kullanımı İzni:** ChatGPT'nin önceki konuşmalardan bilgileri hatırlayıp, sonraki etkileşimlerde bunları kullanmasına olanak tanır.
 - **Gizlilik ve Veri Paylaşım İzni:** Paylaşılan verilerin model geliştirme veya analiz süreçlerinde kullanılıp kullanılmayacağını belirler.
- 👉 Bu ayarların her biri, kullanıcı kontrolündedir ve dilediğiniz zaman Ayarlar > Veri Denetimi bölümünden değiştirilebilir.

PROJELER SEKMESİ

ChatGPT'deki Projeler alanı, fikir ve çalışmalarını ayrı başlıklarda düzenleyebileceğin kişisel alandır.

👉 Kısaca: Projelerini tek yerde toplayıp, her biri için özel ChatGPT ortamı oluşturmanı sağlar.

DETAY AYARLAR

- ChatGPT Kişiselleştirme seçeneklerinden **ChatGPT Kişiliği** ayarı ile Neşeli, Alaycı, Açık Sözlü, Düşünceli ve Araştırmacı bir şekilde yanıt vermesini ayarlayabilirsiniz.
- **Bellek** Başlığı altında yer alan ayarlarda ise kayıtlı bellekler yani eskiden sorduğunuz ve hafızada tutulan soruları dikkate alarak cevap vermesine izin verebilirsiniz.
- **Bellek Yönet** dediğinizde ise daha önce kaydettiği bilgileri görebilirsiniz.
- **Gelişmiş** ayar sekmesinden ise Web'de aram, Kod çalıştırma, Kanvas (metin üzerinde düzenleme yapabilen ekran) ve ses modunda daha doğal konuşmaların sağlandığı seçenekleri düzenleyebilirsiniz.

T.C. GENÇLİK VE
SPOR BAKANLIĞI

RESİM VE VIDEO ÜRETİM ARAÇLARI

Resim ve video üretim araçları, yapay zekânın metin, ses ya da görsel girdilerden yeni görüntüler veya videolar oluşturmalarını sağlayan teknolojilerdir.

Zaman zaman tek başına hazırlanan videolar kurgu havası taşıyıp izlenebilir olsa da, çoğu zaman daha etkili ve dikkat çekici hale gelmesi için bir tasarım programında birleştirmeye veya eğlenceli montajlarla desteklenmeye ihtiyaç duyar.

Midjourney

Google Veo 3

Sora

KLING AI

KREA

Hailuo AI

runway

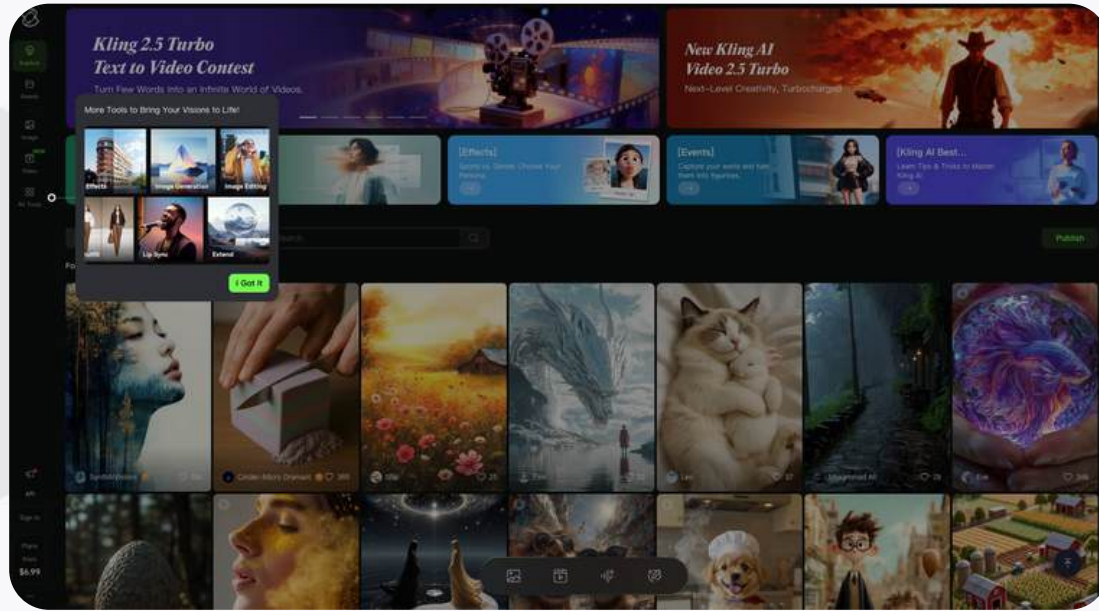
T.C. GENÇLİK VE
SPOR BAKANLIĞI

KLING AI - VIDEO ÜRETİM PLATFORMU

Kling AI, metin girdisi kullanarak sahne, hareket ve kamera açıları gibi detaylarla kısa videolar üretebilen bir jeneratif yapay zekâ modelidir; aynı zamanda resimlerden video oluşturma ve var olan videoları genişletme işlevlerini de destekler.

 KLING AI

SES ÜRETİM VE KLONLAMA ARAÇLARI

Resim ve video üretim araçları, yapay zekânın metin, ses ya da görsel girdilerden yeni görüntüler veya videolar oluşturmasını sağlayan teknolojilerdir.

Zaman zaman tek başına hazırlanan videolar kurgu havası taşıyıp izlenebilir olsa da, çoğu zaman daha etkili ve dikkat çekici hale gelmesi için bir tasarım programında birleştirmeye veya eğlenceli montajlarla desteklenmeye ihtiyaç duyar.

 MINIMAX

 SUNO

 Eleven
Labs

 HeyGen

YAPAY ZEKA İLE SES ÜRETİMİNDE YASAL VE ETİK BOYUTLAR

Platformlara geçmeden önce, kullanılan platformun sunduğu haklar ve izinler hakkında bilgi sahibi olmak önemlidir. Kullanıcılar, platformdan alınan müziklerin kullanımına dikkat etmeli ve telif ile yasal riskleri göz önünde bulundurarak içerik üretmelidir. Benzer içeriklerden kaçınmak da gereklidir.

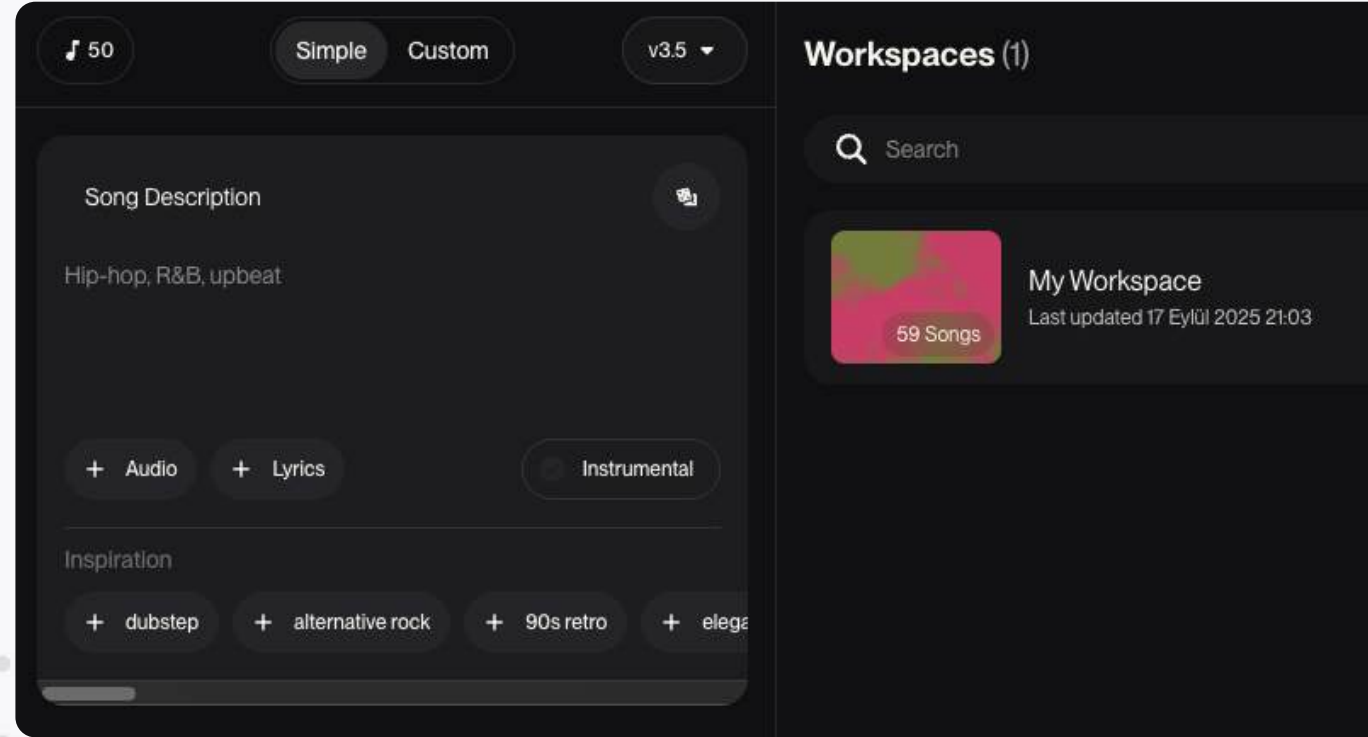
Etik Alanı	Açıklama / Sorun	Sonuçları
Telif & Hak Sahipliği	AI'nin eğitiminde kullanılan veriler arasında telifli eserler olabilir; bu eser sahiplerinin izni olmadan kullanılması haksız yarar doğurabilir.	Suno'nun eğitim verileri belirsizdir, telifli müziklerden öğrenip benzer içerik üretme riski mevcut.
Orijinallik / Türetilme Riski	AI çıktıları, eğitim setinden aşırı etkilenecek varolan eserlerle benzer olabilir; bu "türetilmiş eser" sorununu doğurur.	Bazı Suno çıktılarının benzer melodiler veya vokal desenler içerdiği tespit edilmiştir.
Sorumluluk / Yasal Risk	AI çıktılarını üreten kullanıcı mı, platform mu sorumlu? Hangi durumlarda yasal sorumluluk doğar?	Eğer AI çıktı bir telif ihlali içeriyorsa kim sorumlu tutulacak?
Yanlış / Zararlı İçerik	Kötü amaçlı ya da rahatsız edici şarkılar üretilebilir (nefret söylemi, ayrımcılık, propaganda).	Raporlara göre bazı formlarda antisemitik içerikler üretildiği iddia edilmiş.
Gelir Dağılımı / Telif Geliri	AI ile üretilen içeriklerin ticari kullanımında orijinal sanatçılara hak sağlanmalı mı?	AI içerikler platformlarda kullanılınca mevcut müzikçilerin gelir payı baskıya uğrayabilir.

SUNO AI

Yapay zekâ destekli bir müzik üretim platformudur. Kullanıcıdan gelen metin ("prompt") girdilerine göre enstrümantasyon + vokal / sadece enstrümanla şarkı üretebilir. Web uygulaması, mobil uygulama ve Microsoft Copilot entegrasyonu ile kullanılabilir.

- Müzik yapmayı bilmeyen kullanıcılar için düşük teknik engel sağlar.
- Hızlı şarkı üretimi ile ilham ve prototip sürecini kolaylaştırır.
- Vokal + altyapı birlikte üretme kapasitesi ile daha "tam" sonuçlar verir.

SUNO AI İLE MÜZİK YAPALIM

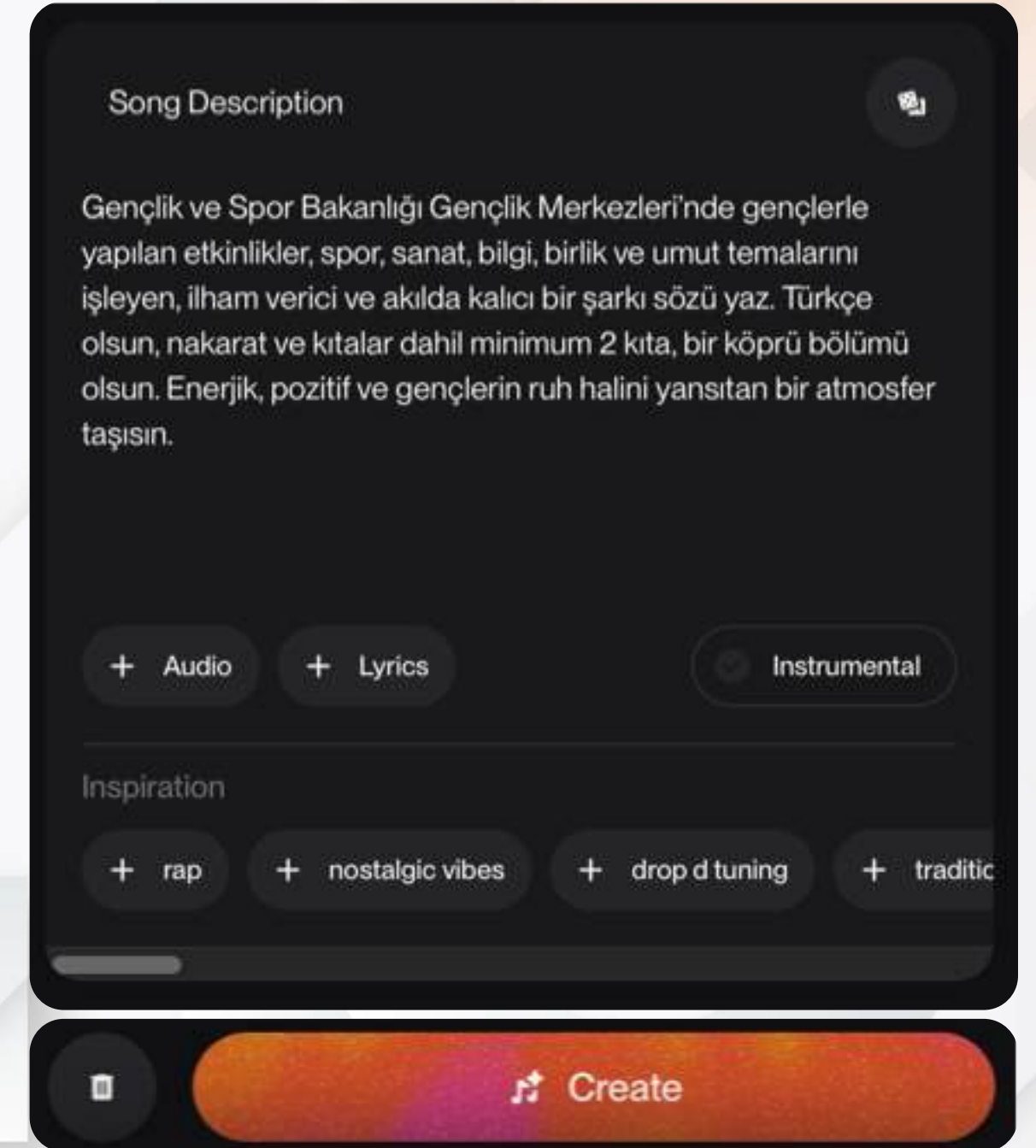
Suno.com'a giriş yapalım. Bu adrese girdiğimizde, sistem ücretsiz hesapla erişen herkese günlük **50 Kredi** sunmaktadır. Bu Kredilerle toplamda **5 müzik denemesi** gerçekleştirebiliriz. Her müzik denemesinde **2 ürün** ortaya çıkmaktadır. Müziklerin sözlerini *ChatGPT* aracılığıyla yazdırabileceğimiz gibi, doğrudan *Suno* üzerinde girdiğimiz prompt ile de sözlerin onun tarafından yazılmasına olanak tanıyabiliriz.

Burada göz önünde bulundurmamız gereken önemli noktalar, etik kurallar ve taklitten kaçınmaktır.

CHATGPT İLE MÜZİK SÖZÜ HAZIRLA - PROMPT

- Gençlik ve Spor Bakanlığı Gençlik Merkezleri'nde gençlerle yapılan etkinlikler, spor, sanat, bilgi, birlik ve umut temalarını işleyen, ilham verici ve akılda kalıcı bir şarkı sözü yaz. Türkçe olsun, nakarat ve kıtalar dahil minimum 2 kıta, bir köprü bölümü olsun. Enerjik, pozitif ve gençlerin ruh halini yansıtan bir atmosfer taşısin.

AYNI SÖZÜ SUNO.COM 'A YAZ

The screenshot shows the Suno.com interface for creating a song. At the top, there's a 'Song Description' section with a text area containing the prompt: 'Gençlik ve Spor Bakanlığı Gençlik Merkezleri'nde gençlerle yapılan etkinlikler, spor, sanat, bilgi, birlik ve umut temalarını işleyen, ilham verici ve akılda kalıcı bir şarkı sözü yaz. Türkçe olsun, nakarat ve kıtalar dahil minimum 2 kıta, bir köprü bölümü olsun. Enerjik, pozitif ve gençlerin ruh halini yansıtan bir atmosfer taşısin.' Below this, there are three buttons: '+ Audio', '+ Lyrics', and 'Instrumental'. The 'Instrumental' button is selected. Underneath, there's an 'Inspiration' section with four buttons: '+ rap', '+ nostalgic vibes', '+ drop d tuning', and '+ traditic'. At the bottom, there's a large orange 'Create' button with a music note icon.

T.C. GENÇLİK VE
SPOR BAKANLIĞI

SUNO AI İLE MÜZİK YAPALIM

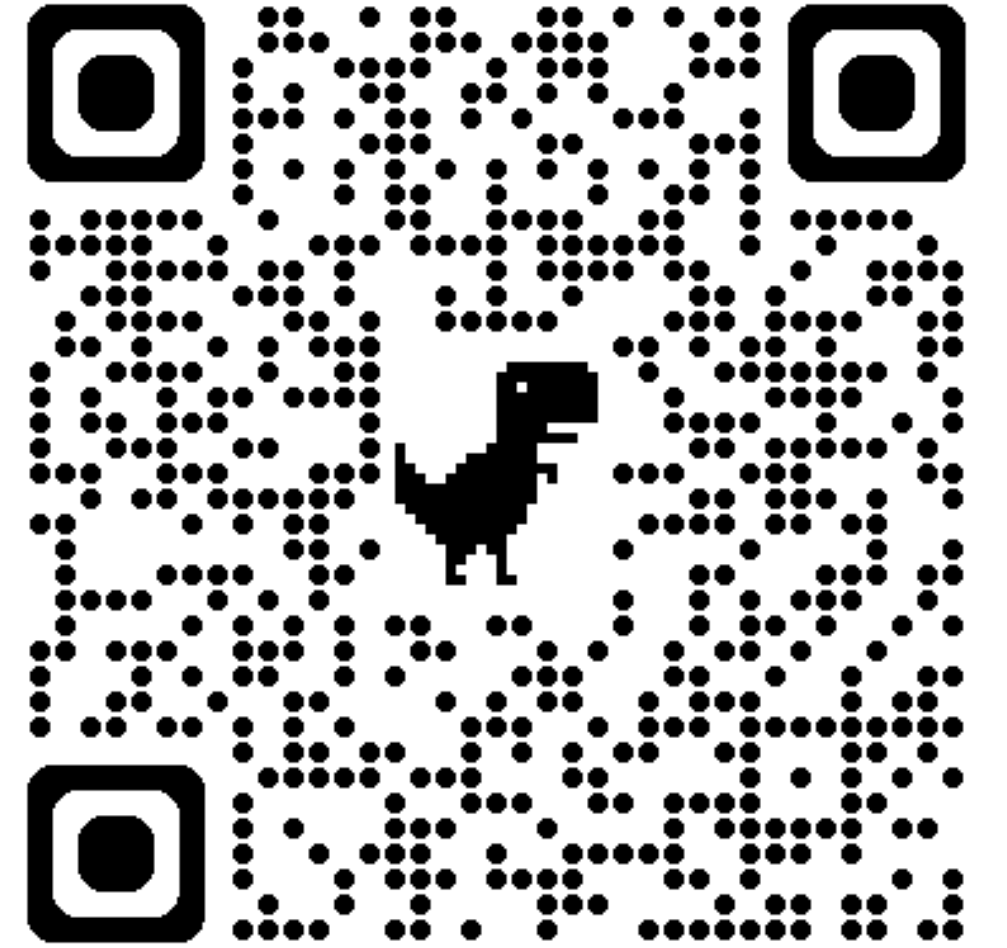
Müziği Dinlemek için QR kodu okutabilirsiniz.

<https://suno.com/s/Vge5d1o5f15nGXo4>

<https://suno.com/s/PiLU5iZe1MmgsnUw>

CHATGPT İLE MÜZİK SÖZÜ HAZIRLA - PROMPT

- Gençlik ve Spor Bakanlığı Gençlik Merkezleri'nde gençlerle yapılan etkinlikler, spor, sanat, bilgi, birlik ve umut temalarını işleyen, ilham verici ve akılda kalıcı bir şarkı sözü yaz. Türkçe olsun, nakarat ve kıtalar dahil minimum 2 kıta, bir köprü bölümü olsun. Enerjik, pozitif ve gençlerin ruh halini yansıtan bir atmosfer taşınsın.

T.C. GENÇLİK VE
SPOR BAKANLIĞI

NO CODE PLATFORMLAR

NEDEN NO CODE

Kod bilmeden hızlıca uygulama geliştirmeyi, iş süreçlerini otomatikleştirmeyi ve maliyetleri düşürmeyi sağlar.

NO CODE / LOW CODE

V0, Lovable, Bolt.new, n8n, Readdy, AI Make gibi platformlar, fikirleri dakikalar içinde çalışan bir ürüne dönüştürme gücü verir.

bolt.new

Lovable

make

Readdy

ÖRNEK 1 - KELİME TAHMİN ETME OYUNU

1. Teknolojiler:

- Sadece HTML, CSS ve JavaScript kullan.
- Tüm kodları tek bir HTML dosyasında yaz.

2. Tasarım:

- Arayüz modern, sade ve mobil uyumlu olsun.
- Pastel renk tonları ve modern bir yazı tipi (örneğin Poppins veya Inter) kullan.
- Harflerin alt çizgi şeklinde gizlendiği bir alan (_ _ _ _ gibi) göster.
- Kullanıcının tahmin yapabileceği bir metin kutusu ve "Tahmin Et" butonu olsun.
- Kalan deneme hakkını göster.
- Doğru tahminde bulunduğunda harfler yavaşça görünür hale gelsin.
- Oyuncu kazandığında ekranda havai fişek veya konfeti efekti göster.
- Türkçe karakterleri (ç, ğ, ö, ş, ü, ı) desteklesin.
- Kaybedildiğinde "Tekrar Dene" butonu belirsin ve oyun sıfırlansın.

3. Kelime Listesi:

- Türkçe kısa kelimeler kullan: "gençlik", "spor", "kültür", "kitap", "proje", "kamp", "lider", "merkez".

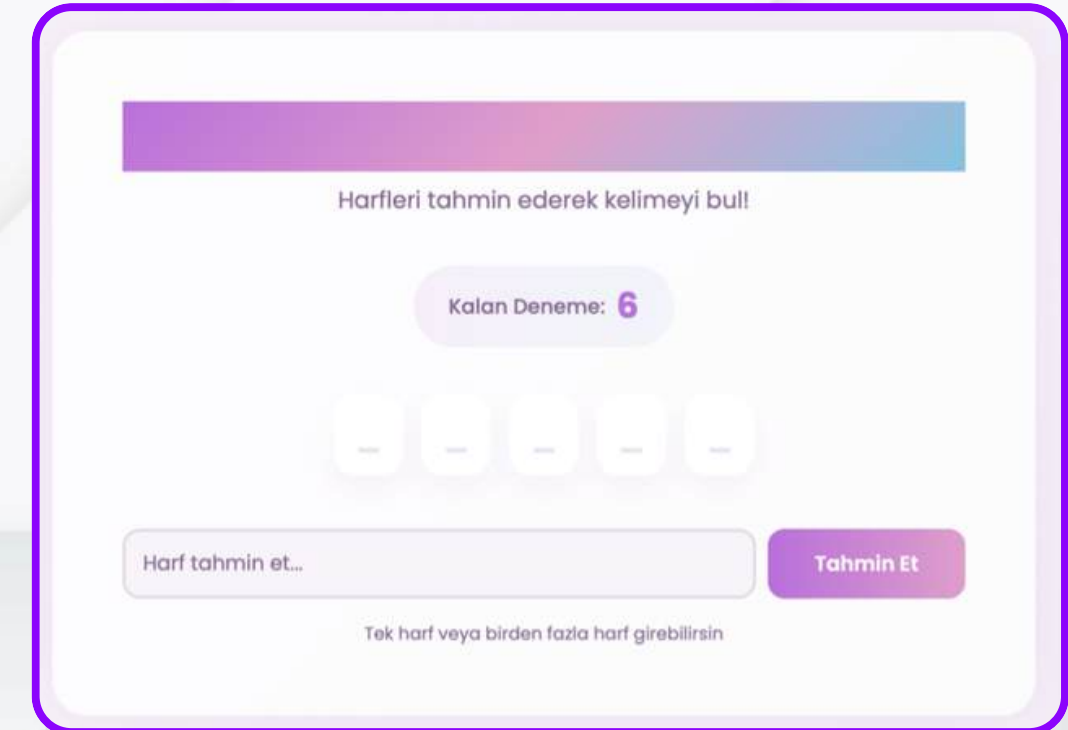
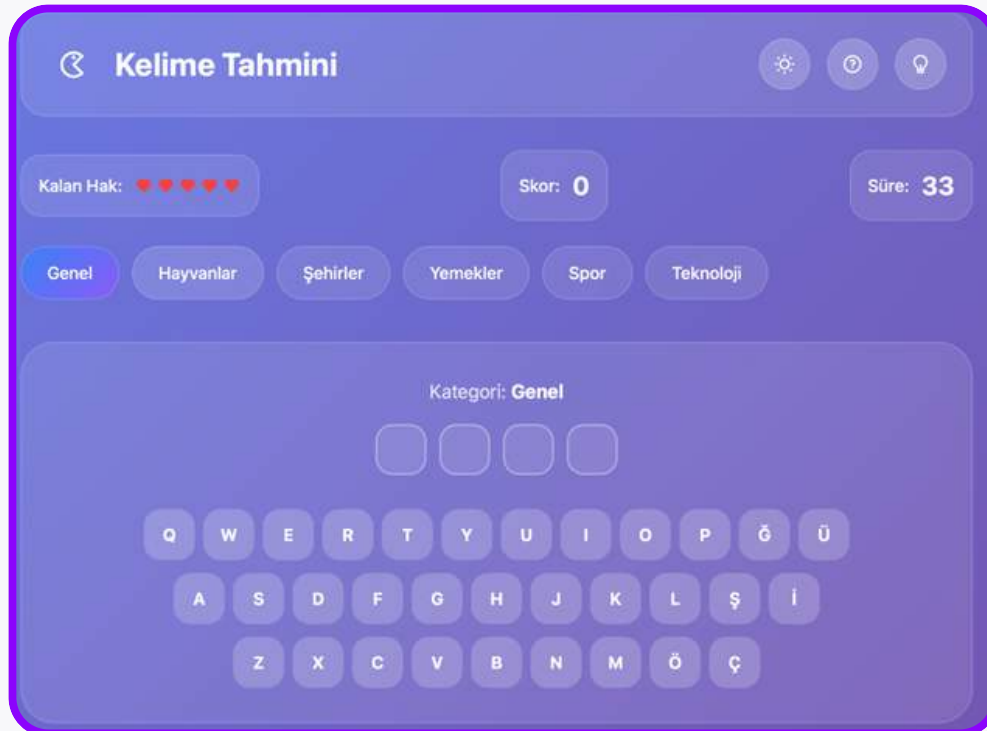
4. Ek Özellik:

- Her oyunda rastgele bir kelime seçilsin.
- Oyun tamamlandığında otomatik olarak yeni kelimeyle yeniden başlasın.

ÖRNEK PROMPT

- 1.Modern, sade ve mobil uyumlu bir Kelime Tahmin Oyunu oluştur.
- 2.Sadece HTML, CSS ve JavaScript kullan.
- 3.Pastel renkler, modern yazı tipi ve animasyonlu arayüz olsun.
- 4.Türkçe karakterleri desteklesin, kazanınca konfeti efekti gözüksün, tüm kod tek HTML dosyasında yer alsın.

Tüm platformlarda deneme yapalım.

N8N.COM

Tarayıcı tabanlı AI destekli tam yığın (full-stack) iş akışı otomasyon platformu.

n8n.com, kullanıcıların ihtiyaçlarına göre iş akışlarını oluşturmalarına olanak tanır ve bu süreçte veritabanı, API entegrasyonları ve daha fazlasını tarayıcı içinde yönetebilen bir platformdur.

NEDEN N8N.COM

n8n, sıradan otomasyon araçlarından farklı olarak yalnızca görevleri birbirine bağlamakla kalmaz; aynı zamanda mantığı, koşulları ve veriyi de yönetir.

- Tek bir ekrandan birçok hizmeti (Google Sheets, Telegram, Discord, WhatsApp API, OpenAI vb.) entegre edebilir,
- Kendi otomasyon sistemini kod yazmadan oluşturabilirsin.

Açık kaynak yapısı sayesinde hem geliştiricilere hem de teknik bilgisi sınırlı kullanıcılara özgürlük ve kontrol sağlar.

HEM ÜCRETLİ / HEM ÜCRETSİZ

n8n.com platformu ücretli sürümü ile kendi sitesi üzerinden kullanım imkanı sunmaktadır. Ayrıca bir de Community sürümü üzerinden isteyen herkes açık kaynak kodlu olarak kendi sunucusunda çalıştırma imkanı bulmaktadır. Ya da yerelde, yani yerel bilgisayar ortamında da çalıştırma imkanı vardır. Bu nedenle ücretli hizmet olarak n8n sistemlerini kullanabileceğiniz gibi ücretsiz olarak deneyimleme fırsatı da bulabilirsiniz. Bu nedenle otomasyon konusunda cazip olmaktadır.

T.C. GENÇLİK VE
SPOR BAKANLIĞI

CURSOR

codeium

Windsurf

Ollama

GitHub Copilot

YAPAY ZEKA DESTEKLİ EDITÖRLER

Yapay zekâ destekli editörler, geliştiricilere kod tamamlama, hata yakalama ve üretkenlik artırma desteği sunar.

ÖNE ÇIKAN ÖZELLİKLER

- Akıllı Kod Tamamlama
- Hata Tespiti ve Çözüm Önerileri
- Kodun daha temiz ve düzenli hale gelmesi
- Farklı Kodlama dilleri ile Kod Yazma

YAPAY ZEKA DESTEKLİ KOD EDITÖRLERİ

Yapay zeka destekli editörler güçlü araçlardır ancak **sihirli değnek değildir**. En iyi yaklaşım, bunları yardımcı araç olarak kullanmak ve temel programlama bilginizi sürekli geliştirmeye devam etmektir. Önerilen her kodu gözden geçirin, anlayın ve projenize uygun olup olmadığını değerlendirin. Junior geliştiriciler özellikle dikkatli olmalı, önce temelleri öğrenmeli sonra AI araçlarını kullanmalıdır.

Doğru kullanıldığında, bu araçlar üretkenliği ve kod kalitesini artırırken, yanlış kullanıldığında beceri gelişimini engelleyebilir.

- Kodun anlamını ve amacını gerçek zamanlı çözümler.
- “Explain”, “Fix”, “Generate” ve “Ask” komutlarıyla etkileşimli kullanım sağlar.
- Bağlam farkındalığı yüksek, uzun dosyalarda da tutarlı yanıtlar üretir.

- **Hızlı kod yazımı:** Otomatik tamamlama ile tekrarlayan işler saniyeler içinde biter, geliştirme süresi kısalır.
- **Öğrenme desteği:** Yeni diller ve kütüphaneler için anında açıklama ve örnekler sunar.
- **Hata tespiti:** Anlık hata uyarıları ve düzeltme önerileri ile kod kalitesi artar.
- **Dokümantasyon ve test:** Otomatik dokümantasyon ve test oluşturma işlerini kolaylaştırır.
- **Kod refactoring:** Kodun daha temiz hale getirilmesi için akıllı öneriler verir.

- **Bağımlılık riski:** Temel programlama becerilerini ve problem çözme yeteneğini kaybetme riski.
- **Hatalı öneriler:** Üretilen kod her zaman doğru, güvenli veya güncel olmayabilir.
- **Gizlilik sorunları:** Kodunuz AI sistemlerine gönderilir, hassas projelerde risk oluşturur.
- **Maliyet:** Aylık abonelik ücretleri ekipler için yük olabilir.
- **Anlama eksikliği:** Kodu gerçekten anlamadan projeye ekleme tehlikesi.

AI editörleri yardımcı araç olarak kullanılmalı, temel programlama bilgisi ihmal edilmemelidir.

YAPAY ZEKA DESTEKLİ KOD EDITÖRLERİ

Bu örnek uygulamaları, Cursor AI, Windsurf veya VsCode gibi araçlar aracılığıyla GitHub Copilot kullanarak gerçekleştirebilirsiniz.

UYGULAMA ÖRNEĞİ - 1

“Bana Bir Adam Asmaca Oyunu Yap”

Bu oyunda kelimelerin Türkçe olmasını ve çeşitli konularla ilgili olmasını istiyorum. Sadece HTML, CSS ve JS kullanarak hazırlamanı rica ediyorum. Harfler mavi renkte ve UTF-8 Türkçe karakter desteği ile planlanmalı. Kazandığımda ekranda bir havai fişek gösterisi olmalı. Ayrıca, bildiğim ve tahmin ettiğim kelimeler ekranın sağ tarafında görünmeli. İlerlemek için bir ipucu butonu da eklemeyi unutma.

CURSOR

GitHub Copilot

Windsurf

UYGULAMA ÖRNEĞİ - 3

Anlam Eşleştirme Oyunu da oldukça eğitici. Sol tarafta Türkçe kelimeler, sağ tarafta bu kelimelerin anlamları veya eş anlamlıları bulunur. Kullanıcı doğru eşleşmeleri sürükleyip bırakarak yapar. Doğru eşleşmede yeşil animasyon, yanlışta ise kırmızı uyarı gösterilir.

UYGULAMA ÖRNEĞİ - 2

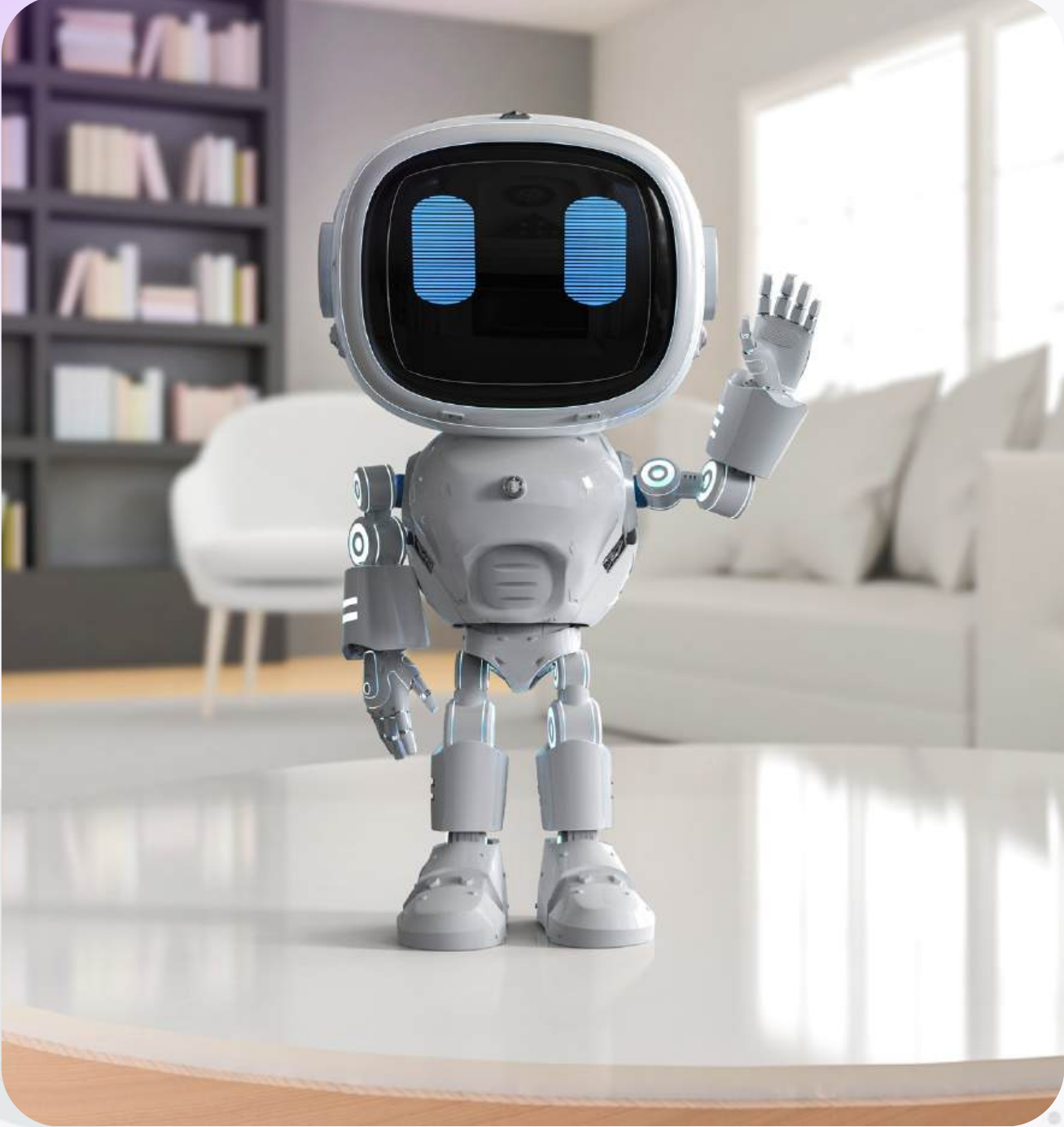
Türkçe Bilgi Yarışması (Quiz Oyunu) geliştirmektir. Bu oyunda tarih, kültür, teknoloji veya spor gibi farklı kategorilerden 10 soruluk testler bulunabilir. Her doğru cevap 10 puan kazandırabilir ve süre sayacı (örneğin 15 saniye) eklenebilir. Oyuncu kazanırsa ekranda konfeti veya alkış sesiyle bir kutlama yapılabilir.

UYGULAMA ÖRNEĞİ - 4

Sayı Tahmin Oyunu geliştirilebilir. Sistem 1 ile 100 arasında rastgele bir sayı belirler, kullanıcı tahmin girdikçe “daha yüksek” veya “daha düşük” şeklinde ipucu alır. Sayı doğru tahmin edildiğinde ekranda havai fişek animasyonu patlar ve kaç denemede bilindiği gösterilir.

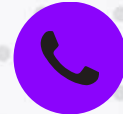

T.C. GENÇLİK VE
SPOR BAKANLIĞI

TEŞEKKÜRLER

Saffet ÖĞE
Gençlik Lideri

+90 545 634 34 42

SAFFET.OGE@GSB.GOV.TR